

Fàbrica de Cal Marçal

Puig-reig

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Recinte industrial de Cal Marçal, 08692- Puig-reig
Emplaçament Cal Marçal

Coordenades:

Latitud: 41.95658
Longitud: 1.88136
UTM Est (X): 407293
UTM Nord (Y): 4645560

Classificació

Número de fitxa 08175 - 131
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Popular Contemporani
Segle XIX-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Productiu
Titularitat Privada
Titular: Ref. Cad.: 08174A004000220000HB

Fitxes associades:

[Sant Josep de la Colònia Pons](#)

[Resclosa i canal de Cal Pons](#)

[Fàbrica de Cal Pons](#)

[Torre Nova de Cal Pons](#)

[Xalet del Director de Cal Pons](#)

[Xemeneia de Cal Pons](#)

[Torre Vella de Cal Pons](#)

Autoria de la fitxa

Rosa Serra Rotés i Jordi Piñero

Descripció

La fàbrica, un impressionant edifici de planta rectangular cobert a dues vessants i amb planta baixa, dos pisos i golfes, fou construït en diferents etapes però totes les ampliacions van respectar la tipologia d'edifici manchesterià. Pel sector de migdia destaca la sala de turbines promoguda per la família Viladomiu, que constitueix un dels millors exemples d'arquitectura racionalista en equipaments industrials de l'època. Amb planta baixa i pis, com la majoria de les naus d'aquest període, la coberta és de teula àrab a dues aigües, les façanes estan construïdes amb pedra. Els brancalls, llindes i escopidors de ceràmica arrebossada formant un relleu al voltant de la finestra que la emmarca. Les finestres de la planta superior estan unides amb una sanefa que juntament amb la barbacana fa el remat de la façana.

Observacions:

La fàbrica acull un complex industrial de petites empreses que comparteixen serveis comuns. Les obres que s'hi efectuen per encabir noves activitats respecten el conjunt fabril, tant pel que fa a la tipologia com els materials.

Història

Cal Marçal és de l'any 1886 i fa referència a la concessió de l'ús de l'aigua del riu Llobregat, com a font d'energia, per a una fàbrica de filats i teixits de cotó. Aquesta concessió fou atorgada a la raó social "Antonio Torra. Hijos y Compañía", de Manresa. El 1915 els Torra es van vendre les seves propietats a la societat "Luís Pons i Sobrinos", propietaris de la colònia veïna de Cal Pons i més endavant, l'any 1929, els Pons vengueren la fàbrica de Cal Marçal a Josep Viladomiu i Santmartí, propietari de Viladomiu Vell. A partir d'aquell moment, la fàbrica i la colònia prengueren un nou impuls. El mateix any 1929 es començà a ampliar la fàbrica i el 1932 s'instal·laren unes noves turbines que van permetre obtenir més energia i millorar la producció. Aviat, però, vingué el sotrac de la guerra i la misèria i les dificultats, de tot tipus, de la postguerra. La colònia no tornà a créixer fins la dècada dels cinquanta. Fou llavors que es construïren nous habitatges, més serveis i l'església.

Malgrat que la fàbrica es modernitzà constantment i s'especialitzà en producció de llençols i tovalles, la forta crisi del tèxtil que afectà, durant els anys vuitanta, tot Catalunya -i especialment el Berguedà- va acabar provocant el tancament de la fàbrica l'any 1989. Avui, però, dins els murs centenaris d'una de les fàbriques més ben conservades de les antigues colònies del Berguedà, i gràcies al seu modern equipament, torna a bullir l'activitat industrial adaptada als nostres temps.

Bibliografia

VV.AA. (1994). Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. El Berguedà, Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

CABANA, Francesc (2006): La saga dels cotoners catalans, Barna, Ed. Proa

TEIXIDOR, E. I SERRA, R. (2010). Vida de colònia. Les colònies tèxtils a Catalunya, Angle Ed.

